

HRVATSKI SABOR

668

Na temelju članka 88. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O OBRAZOVANJU ODRASLIH

Proglašavam Zakon o obrazovanju odraslih, kojega je Hrvatski sabor donio na sjednici 2. veljače 2007. godine.

Klasa: 011-01/07-01/06

Urbroj: 71-05-03/1-07-2

Zagreb, 7. veljače 2007.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Stjepan Mesić, v. r.

ZAKON

O OBRAZOVANJU ODRASLIH

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

- (1) Obrazovanje odraslih obuhvaća cjelinu procesa učenja odraslih namijenjenih:
- ostvarivanju prava na slobodan razvoj osobnosti,
 - osposobljavanju za zapošljivost: stjecanju kvalifikacija za prvo zanimanje, prekvalifikaciji, stjecanju i produbljivanju stručnih znanja, vještina i sposobnosti,
 - osposobljavanju za aktivno građanstvo.
- (2) Obrazovanje odraslih dio je jedinstvenoga obrazovnog sustava Republike Hrvatske.

Članak 2.

- (1) Obrazovanje odraslih temelji se na načelima:
- cjeloživotnog učenja,
 - racionalnog korištenja obrazovnih mogućnosti, teritorijalne blizine i dostupnosti obrazovanja svima pod jednakim uvjetima, u skladu s njihovim sposobnostima,
 - slobode i autonomije pri izboru načina, sadržaja, oblika, sredstava i metoda,
 - uvažavanja različitosti i uključivanja,

- stručne i moralne odgovornosti andragoških djelatnika,
- jamstva kvalitete obrazovne ponude,
- poštovanja osobnosti i dostojanstva svakoga sudionika.

(2) Obrazovanje odraslih u smislu ovoga Zakona obavlja se kao javna služba.

Članak 3.

(1) Obrazovanje odraslih odvija se kao formalno, neformalno, informalno i/ili samousmjereno učenje.

(2) Formalno obrazovanje odraslih označava djelatnost koja se izvodi u institucionalnim i javno verificiranim oblicima obrazovanja radi stjecanja stručnog znanja, vještina i sposobnosti.

(3) Formalno obrazovanje odraslih obuhvaća:

- osnovno školovanje odraslih,
- srednjoškolsko obrazovanje odraslih; stjecanje srednje školske ili stručne spreme, niže stručne spreme, prekvalifikacije, osposobljavanje i usavršavanje,
- visoko obrazovanje.

(4) Formalno obrazovanje odraslih provodi se u skladu s posebnim propisima kojima se uređuju ove djelatnosti, osim u pitanjima koja su uređena ovim Zakonom.

(5) Neformalno obrazovanje odraslih označava organizirane procese učenja usmjerene na osposobljavanje odraslih osoba za rad, za različite socijalne aktivnosti te za osobni razvoj.

(6) Informalno učenje odraslih označava aktivnosti u kojima odrasla osoba prihvaća stajališta i pozitivne vrednote te vještine i znanja iz svakodnevnog iskustva i raznolikih drugih utjecaja i izvora iz svoje okoline.

(7) Samousmjereno učenje odraslih označava aktivnosti u kojima odrasla osoba samostalno uspostavlja kontrolu nad procesom učenja kao i odgovornost za rezultate učenja.

Članak 4.

Obrazovanje odraslih prema ovome Zakonu mogu provoditi pučka otvorena učilišta, osnovne škole, srednje škole, visoka učilišta, škole stranih jezika, ustanove za smještaj i skrb osoba s posebnim potrebama te penološke i druge ustanove (u daljnjem tekstu: ustanove za obrazovanje odraslih), ako ispunjavaju uvjete propisane ovim Zakonom.

PROGRAMI OBRAZOVANJA ODRASLIH

Članak 5.

(1) Obrazovanje odraslih obuhvaća programe obrazovanja kojima odrasli stječu, odnosno dopunjuju znanja, vještine i sposobnosti:

- čitanja, pisanja i računanja,
- vladanja materinjskim i stranim jezicima,
- vladanja informacijsko-komunikacijskom tehnologijom,
- za rad u struci,

- za poduzetništvo i menadžment,
 - kreativnog izražavanja i sudjelovanja u kulturnim i umjetničkim događanjima,
 - za odgovorno obavljanje temeljnih građanskih prava i dužnosti i znanja o aktivnom građanstvu,
 - za očuvanje i zaštitu okoliša, posebne socijalne vještine i sposobnosti te drugo znanje, vještine i sposobnosti.
- (2) Programi obrazovanja odraslih (u daljnjem tekstu: programi) prilagođeni su dobi, prethodnom obrazovanju, znanju, vještinama i sposobnostima odraslih.
- (3) Programe iz stavka 1. ovoga članka donosi ustanova za obrazovanje odraslih, ako posebnim propisom nije drugačije određeno.

Članak 6.

Programom se utvrđuje:

- a) naziv programa,
- b) znanja, vještine i sposobnosti koje se stječu završetkom programa,
- c) uvjeti za upis, napredovanje i završetak programa,
- d) trajanje programa i oblici izvođenja,
- e) kadrovski, didaktički, prostorni i drugi uvjeti za izvođenje programa,
- f) način evaluacije programa i postignuća učenja.

Članak 7.

- (1) Program se može izvoditi: redovitom nastavom, konzultativno-instruktivnom nastavom, dopisno-konzultativnom nastavom, otvorenom nastavom, telenastavom, nastavom na daljinu, multimedijски te na drugi primjeren način.
- (2) Program može imati modularnu strukturu.

Članak 8.

- (1) Program izvode: učitelji, nastavnici, profesori, stručni suradnici, predavači, treneri, voditelji i drugi (u daljnjem tekstu: andragoški djelatnici).
- (2) Andragoški djelatnici moraju ispunjavati uvjete propisane programom.

Članak 9.

- (1) Andragoški djelatnici zasnivaju radni odnos u ustanovama za obrazovanje odraslih sukladno odredbama Zakona o radu.
- (2) U slučaju kada rad andragoškog djelatnika ne prelazi polovinu punog radnog vremena u jednoj školskoj godini, ustanova za obrazovanje odraslih može s andragoškim djelatnikom sklopiti ugovor o djelu.

Članak 10.

Andragoški djelatnici imaju pravo i obvezu stručnog i andragoškog usavršavanja.

Članak 11.

- (1) Odrasli mogu dokazati znanja, vještine i sposobnosti, neovisno o načinu na koji su stečena, polaganjem ispita.
- (2) Ispite iz stavka 1. ovoga članka organizira i provodi ustanova za obrazovanje odraslih koja izvodi program za stjecanje istih znanja, vještina i sposobnosti, osim državne mature koju provodi Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

Članak 12.

- (1) Znanja, vještine i sposobnosti stečene obrazovanjem odraslih prema ovome Zakonu dokazuju se javnom ispravom.
- (2) Naziv, sadržaj i oblik isprave iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar nadležan za obrazovanje (u daljnjem tekstu: ministar).

Članak 13.

Polaganje pomoćničkih ispita, majstorskih ispita i ispita o stručnoj osposobljenosti za obavljanje vezanih obrta, naziv, sadržaj i oblik isprave koja se stječe polaganjem navedenih ispita i nadzor nad zakonitošću organiziranja i provođenja ispita provodi se sukladno odredbama Zakona o obrtu.

USTANOVE ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH

Članak 14.

- (1) Ustanovu za obrazovanje odraslih može osnovati:
 - Republika Hrvatska,
 - jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,
 - druga pravna i fizička osoba.
- (2) Na ustanove za obrazovanje odraslih primjenjuje se Zakon o ustanovama.

Članak 15.

Ustanove za obrazovanje odraslih ispunjavaju svoje zadaće samostalno, u međusobnoj suradnji, u suradnji s drugim obrazovnim ustanovama te drugim pravnim osobama.

Članak 16.

- (1) Ustanova za obrazovanje odraslih može izvoditi program ako ima registriranu djelatnost obrazovanja odraslih te ako ispunjava prostorne, kadrovske i materijalne uvjete utvrđene programom, koji mora biti usklađen sa standardima i normativima za njegovo izvođenje.
- (2) Standarde i normative iz stavka 1. ovoga članka te način i postupak utvrđivanja ispunjenosti uvjeta propisuje ministar.

POLAZNICI

Članak 17.

- (1) Polaznik obrazovanja odraslih može biti osoba koja ima navršenih petnaest godina života i ispunjava druge uvjete utvrđene programom.
- (2) Status polaznika stječe se upisom u program.
- (3) Status polaznika prestaje završetkom programa, ispisom iz programa ili na drugi način predviđen ugovorom o obrazovanju kojim polaznik i ustanova za obrazovanje odraslih uređuju međusobna prava i obveze.

Članak 18.

- (1) Za sudjelovanje u programima, koji se izvode prema ovome Zakonu, zaposleni mogu ostvariti pravo na obrazovni dopust u trajanju od najmanje sedam dana godišnje.
- (2) Ostvarivanje prava na obrazovni dopust utvrđuju radnik i poslodavac sporazumno.
- (3) Radi ostvarivanja prava na obrazovni dopust radnik je obvezan poslodavcu dostaviti prijavu o upisu u program te potvrdu o sudjelovanju odnosno o završetku programa. Potvrde i dokaze o sudjelovanju u programu, ustanova za obrazovanje odraslih izdaje bez naknade pristojbi.

Članak 19.

- (1) Pravo na obrazovni dopust može se ostvariti uz naknadu plaće ili bez naknade.
- (2) Za vrijeme korištenja obrazovnog dopusta uz naknadu plaće, radnik ostvaruje naknadu plaće u visini plaće koju bi ostvario za redovan rad.

PRAĆENJE I RAZVOJ OBRAZOVANJA ODRASLIH

Članak 20.

U praćenju i razvoju sustava obrazovanja odraslih sudjeluju: Vijeće za obrazovanje odraslih (u daljnjem tekstu: Vijeće) i Agencija za obrazovanje odraslih (u daljnjem tekstu: Agencija).

Članak 21.

Vijeće je stručno i savjetodavno tijelo Vlade Republike Hrvatske koje ima sljedeće zadaće:

- praćenje stanja i predlaganje mjera za razvoj obrazovanja odraslih,
- predlaganje, odnosno davanje mišljenja na prijedloge zakonskih i provedbenih propisa,
- predlaganje financiranja programa obrazovanja odraslih za koje se osiguravaju sredstva u državnom proračunu.

Članak 22.

- (1) Vijeće čine predsjednik i dvanaest članova, koje imenuje Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog ministra, na razdoblje od četiri godine, vodeći računa o zastupljenosti ministarstava, ustanova za obrazovanje odraslih, poslodavaca i sindikata.
- (2) Kandidate za članove i predsjednika Vijeća utvrđuje ministar na temelju prijedloga koje podnose čelnici središnjih tijela državne uprave, ustanove za obrazovanje odraslih, poslovno-stručne organizacije, koordinacije sindikata i udruge poslodavaca koje imaju status socijalnog partnera, javnim pozivom.
- (3) Način rada Vijeća uređuje se poslovnikom.
- (4) Administrativne poslove za Vijeće obavlja Agencija.

Članak 23.

- (1) Agencija je ustanova za praćenje, razvoj, vrednovanje i unapređenje sustava obrazovanja odraslih u Republici Hrvatskoj.
- (2) U obavljanju djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka Agencija:
 1. obavlja analitičke i razvojne poslove u djelatnosti obrazovanja odraslih,
 2. usklađuje prijedloge stručnih tijela,
 3. obavlja nadzor nad stručnim radom ustanova za obrazovanje odraslih,
 4. obavlja stručnu i savjetodavnu djelatnost,
 5. provodi stručno osposobljavanje i usavršavanje zaposlenih u području obrazovanja odraslih,
 6. inovira, prati i vrednuje provedbu programa obrazovanja odraslih,
 7. potiče suradnju i sudjeluje u provedbi programa i projekata vezanih za područje obrazovanja odraslih,
 8. vodi bazu podataka i osigurava informacije za tijela državne uprave i nadležno ministarstvo o evidenciji i drugim važnim podacima vezanim za praćenje stanja i razvoj djelatnosti obrazovanja odraslih,
 9. priprema analize poslovnih procesa djelatnosti,
 10. utvrđuje kriterije za uspostavu, provođenje i nadzor sustavnog financiranja obrazovanja odraslih u programskom, investicijskom i materijalnom poslovanju,
 11. obavlja druge poslove utvrđene aktom o osnivanju Agencije.
- (3) Agencija obavlja zadaće i poslove nacionalne agencije za provedbu Integriranog programa za cjeloživotno učenje (Integrated LifeLong Learning Programme) i programa Mladi na djelu (Youth in Action Programme) Europske komisije.

FINANCIRANJE OBRAZOVANJA ODRASLIH

Članak 24.

Sredstva za financiranje i poticanje obrazovanja odraslih osiguravaju se u državnom proračunu, proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: javna sredstva), neposredno od polaznika i poslodavaca te iz drugih izvora u skladu sa zakonom.

Članak 25.

U državnom proračunu osiguravaju se sredstva za:

- troškove izvođenja programa osnovnog školovanja odraslih,
- troškove izvođenja programa srednjoškolskog obrazovanja odraslih osoba koje imaju završenu samo osnovnu školu te druge programe obrazovanja,
- troškove praćenja, unaprjeđivanja i razvoja obrazovanja odraslih.

Članak 26.

U proračunu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu se osigurati sredstva za:

- investicije i investicijsko održavanje u ustanovama za obrazovanje odraslih kojima je osnivač,
- materijalne troškove poslovanja u svrhu obavljanja djelatnosti obrazovanja odraslih u ustanovama za obrazovanje odraslih kojima je osnivač,
- troškove izvođenja programa.

Članak 27.

Iz državnog proračuna te proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu se odobriti financijski poticaji ustanovama za obrazovanje odraslih za:

1. opremanje nastavnim i drugim materijalnim sredstvima,
2. razvoj i provedbu inovativnih programa.

Članak 28.

Sredstva iz državnog proračuna, odnosno proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iz članka 25. podstavka 2., članka 26. podstavka 3. i članka 27. ovoga Zakona dodjeljuju se ustanovama za obrazovanje odraslih na temelju javnog natječaja.

NADZOR

Članak 29.

- (1) Upravni i inspekcijski nadzor nad ustanovama za obrazovanje odraslih provodi ministarstvo nadležno za obrazovanje.
- (2) Nadzor nad stručnim radom ustanova za obrazovanje odraslih obavlja Agencija.

ANDRAGOŠKA DOKUMENTACIJA I EVIDENCIJE O OBRAZOVANJU ODRASLIH

Članak 30.

- (1) Ustanove za obrazovanje odraslih vode andragošku dokumentaciju.
- (2) Sadržaj, oblik te način vođenja i čuvanja andragoške dokumentacije propisuje ministar.

Članak 31.

(1) U obrazovanju odraslih vode se evidencije o ustanovama za obrazovanje odraslih, programima, polaznicima, radnicima te evidencije o drugim podacima važnim za praćenje stanja i razvoj djelatnosti.

(2) Sadržaj i način vođenja evidencija iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.

KAZNENE ODREDBE

Članak 32.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj ustanova za obrazovanje odraslih ako:

1. postupi suprotno odredbama članka 12. stavka 2., članka 16. stavka 1., članka 17., članka 30. stavka 1., članka 31. stavka 1. ovoga Zakona,

2. javna sredstva troši nenamjenski,

3. od polaznika naplati troškove koji se financiraju javnim sredstvima.

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u ustanovi za obrazovanje odraslih novčanom kaznom u iznosu 1.000,00 do 10.000,00 kuna.

(3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka ustanovi za obrazovanje odraslih može se izreći zaštitna mjera zabrane izvođenja programa u trajanju od jedne do tri godine.

(4) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka ovlašteni podnositelj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka su ministar i ravnatelj Agencije ili osobe koje oni ovlaste.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 33.

(1) Provedbene propise iz članka 12. stavka 2., članka 16. stavka 2., članka 30. stavka 2. i članka 31. stavka 2. ovoga Zakona, ministar će donijeti u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Do stupanja na snagu provedbenih propisa, donesenih na temelju ovoga Zakona, primjenjuju se Pravilnik o srednjoškolskom obrazovanju odraslih (»Narodne novine«, br. 112/00., 89/03. i 194/03.) i Pravilnik o završavanju osnovnog školovanja odraslih polaganjem ispita (»Narodne novine«, br. 70/91.), osim onih odredbi koje su u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

Članak 34.

Ustanove za obrazovanje odraslih dužne su uskladiti izvođenje programa s odredbama ovoga Zakona u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 35.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana nakon objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 602-01/06-01/01
Zagreb, 2. veljače 2007.

HRVATSKI SABOR
Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Vladimir Šeks, v. r.